

דברי תורה

מאת נ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שנאמרו בסעודה שלישית פרשת שמיני (החודש) תשפ"ד לפ"ק

יוצא לאור ע"י מכון מעדני מלך ווען - גליון אלף תל"א

את השנה] וכו'. חזייה דלא קא מיתבא דעתה, אמר הקב"ה הביאו כפרה עלי שמייעטני את הירח. והיינו דאמר רבי שמעון בן לקיש, מה נשתנה שעיר של ראש חדש שנאמר בו שעיר עזים אחד לחטאת לה' (במדבר כח-טו) [בכולהו רגלים כתיב ושעיר חטאת אחד, ולא כתיב בהו לה'], אמר הקב"ה שעיר זה יהא כפרה על שמייעטני את הירח ע"כ. ואם כן שעיר ראש חודש בא כביכול לכפרה על הקב"ה עבור הצער והכאב שגרם להלבנה, שזוהו פגם בגודל טובתו של ה' לברואיו.

והנה הקדושה העליונה והעצומה ביותר, היא הקב"ה, כי קדוש אני ה' מקדשכם (ויקרא כא-ח), ואין קדוש כה' (שמואל א ב-ב), ואם השעיר ראש חודש מכפר על פגם של מלך מלכי המלכים הקב"ה, שורש הקדושה שממנו נשפע הקדושה להמקדש וקדשיו, שנתקדשו מה', מכל שכן שיש בהשעיר של ראש חודש כפרה להטומאה הקלה של מקדש וקדשיו, שהרי כפרתה מגעת גם לקדושה החמורה, אשר אין קדוש כה'.

והנה שלימות הכפרה בהקרבתה היא על ידי שהכהנים אוכלים ובעלים מתכפרים, ואם כן בשעיר ראש חודש על ידי אכילת כהנים יש כביכול כפרה לה', ואתו עמו לטומאת מקדש וקדשיו. אך כפרה זו על ידי אכילה גשמי, פועלת רק כאשר עבודת אכילת הקדשים הללו הם ברום המעלה, שנאכלת בשמחה של מצוה, וכמו שנאמר עבדו את ה' בשמחה בואו לפניו ברננה (תהלים קב-ב). ומכל שכן כאשר נוגע כפרה זו להקב"ה, אשר עזו וחדוה במקומו (דברי הימים א טז-כז), ואין עציבות לפני הקב"ה (חגיגה ה:), צריכה להיות עבודת אכילת הקרבן בשמחה, ולכן האונן אסור באכילת קדשים, דכיון שחסר ממנו השמחה, אי אפשר לו להשלים הכפרה באכילתו, שהכהנים אוכלים ובעלים מתכפרים, וחסר בזה למשחה לגדולה, כדרך שהמלכים אוכלים (ובחים צא).

ואת שעיר החטאת דרש דרש משה והנה שורף [שעיר מוספי ראש חודש. ושלשה שעירי חטאות קרבו בו ביום, שעיר עזים, ושעיר נחשון, ושעיר ראש חודש, ומכולן לא נשרף אלא זה. ונחלקו בדבר חכמי ישראל, יש אומרים מפני הטומאה שנגעה בו נשרף. ויש אומרים מפני אנינות נשרף, לפי שהוא קדשי דורות, אבל בקדשי שעה סמכו על משה שאמר להם במנחה (וי-ב) ואכלוה מצות]. ויקצוף על אלעזר ועל איתמר בני אהרן הנותרים לאמור, מדוע לא אכלתם את החטאת במקום הקודש, כי קודש קדשים הוא, ואותה נתן לכם לשאת את עון העדה לכפר עליהם לפני ה' [שהכהנים אוכלים ובעלים מתכפרים. לשאת את עון העדה, מכאן למדנו ששעיר ראש חודש היה, שהוא מכפר על עון טומאת מקדש וקדשיו, שחטאת שמיני וחטאת נחשון לא לכפרה באו] וגו'. וידבר אהרן אל משה, הן היום הקריבו את חטאתם ואת עולתם לפני ה', ותקראנה אותי כאלה, ואכלתי חטאת היום, הייטב בעיני ה'. וישמע משה וייטב בעיניו [אם שמעת בקדשי שעה, אין לך להקל בקדשי דורות (ובחים קא)]. (וי-טז). ויש להבין החילוק בין קדשי שעה שמותר לאכול באנינות, לקדשי דורות שאינו נאכל באנינות.

ומתחלה נבאר הענין ששעיר ראש חודש מכפר על עון טומאת מקדש וקדשיו (שבועות ב). דאיתא בגמרא (חולין ס:) רבי שמעון בן פזי רמי, כתיב (בראשית א-טו) ויעש אלקים את שני המאורות הגדולים [דמשמע שניהם גדולים], וכתיב את המאור הגדול ואת המאור הקטן. אמרה ירח לפני הקב"ה, רבונו של עולם, אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד. אמר לה לכי ומעטי את עצמך. אמרה לפניו, רבונו של עולם, הואיל ואמרתי לפניך דבר הגון אמעט את עצמי. אמר לה לך ומשול ביום ובלילה [נחמה היא]. אמרה ליה מאי רבותיה, דשרגא בטיהרא [נר בצהרים] מאי אהני [אינו מאיר]. אמר לה, זיל לימנו כך ישראל ימים ושנים. אמרה ליה, יומא [חמה] נמי אי אפשר דלא מנו ביה תקופות [נמנין לחמה, ועל התקופה מעברין

ומעתה הא תינח בשעיר של ראש חודש שבא לכפרה לדורות עולם, ותכלית האכילה היא, שהכהנים אוכלים ובעלים מתכפרים, על כן אין לאכול באנינות. אבל קדשי שעה, שלא באו לכפר אלא לריצוי בחינוך המשכן, קרבן שעיר של ימי המלוואים, וקרבן נחשון לחנוכת המזבח, בזה הותר להם גם באנינות, שאין בהם הענין של כהנים אוכלים ובעלים מתכפרים. אבל קדשי דורות, שעיר ראש חודש שבאה לכפרה, ואכילת הכהנים הוי חלק מהכפרה, לא יושג הכפרה באכילתם, כאשר נחסר שמחת המצוה, ולא הותר לאכול באנינות.

*

והנה אהרן אמר, ותקראנה אותי כאלה ואכלתי חטאת היום, הייטב בעיני ה'. וברש"י כאלה, אפילו לא היו המתים בני אלא שאר קרובים שאני חייב להיות אונן עליהם כאלו, כגון כל האמורים בפרשת כהנים שהכהן מטמא להם ע"כ. ויש להבין לאיזה צורך הזכיר זאת, שגם אם לא המתים בניו אלא קרובים אחרים, גם כן אין לאכול באנינות, אשר אין לזה שייכות לשאלת משה. ונראה דבגמרא (ובחים קא:) פריך והלא פנחס היה עמהן (שהיה כהן, ולא אונן, והיה יכול לאכול החטאת), ומשני דלא נתכהן פנחס עד ששם שלום בין השבטים. ושוב אמרו שם, אמר רב משה רבינו כהן גדול, וחולק בקדשי שמים היה שנאמר (ויקרא ח-כט) מאיל המלוואים למשה היה למנה. ופריך מיתבי והלא פנחס היה עמהן, ואם איתא, לימא והלא משה רבינו היה עמהן. ומשני דלמא שאני משה דטריד בשכינה [ולא היה עסוק באכילת קדשים, שהדיבור טורדו להיות תמיד בהר מבוקר ועד ערב] ע"כ. על כל פנים יש מקום להקשות על אהרן ששרף השעיר מפני שהיו אוננין, הרי ראוי היה השעיר ליתן למשה שהיה כהן גדול ולא אונן.

ויש לומר עוד בזה, דהנה הכתוב אומר, ויקצוף על אלעזר ועל איתמר וגו', ולכאורה איך יתכן שלא יעצור משה את רוחו שלא לכעוס, אשר חז"ל גינו מאד את מדת הכעס, ואמרו (פסחים סו:) כל אדם שכוועס, אם חכם הוא חכמתו מסתלקת וכו' ע"ש. וברש"י (במדבר לא-כא) ויאמר אלעזר הכהן אל אנשי הצבא וגו', לפי שבא משה לכלל כעס בא לכלל טעות, שנתעלמו ממנו הלכות גיעולי נכרים. וכן אתה מוצא בשמיני למלוואים, שנאמר ויקצוף על אלעזר ועל איתמר, בא לכלל כעס בא לכלל טעות, וכן (במדבר כ-י) בשמעו נא המורים ויך את הסלע, על ידי הכעס טעה (ספרי מח) ע"כ. והגם שאמרו (תענית ד.) אמר רבא האי צורבא מרבנן דרתח, אורייתא הוא דקא מרתחא ליה [נשיש לו רוחב לב מתוך תורתו, ומשים ללבו יותר משאר בני אדם, וקא משמע לן דחייבין לדונו לכף זכות], שנאמר (ירמיה כג-כט) הלוא כה דברי כאש נאום ה'. מכל מקום אמר רבינא אפילו הכי מבעי ליה לאיניש למילף נפשיה בניחותא, שנאמר (קהלת יא-י) והסר כעס מלבך ע"כ.

אך הענין הוא, דאיתא בגמרא (שבת קה:) חכם שמת הכל בקרוביו, הכל קורעין עליו, הכל חולצין עליו, הכל מברין עליו ברחבה ע"כ. הרי שיש להצטער על מיתת חכמים כמו על קרוביו. ובגמרא (בבא מציעא פד.) שכאשר נסתלק ריש לקיש הוה רבי יוחנן קא אזיל וקרע מאניה וקא בכי [שלא היה מוצא תלמיד ותיק כמותו], ואמר היכא את בר לקישא, היכא את בר לקישא, והוה קא צווח עד דשף דעתיה מיניה [נעקרה ממנו דעתו ונשתטה]. בעו רבנן רחמי עליה ונח נפשיה ע"כ. ומטו משמיה של הגה"צ רבי חיים שמואלביץ זצ"ל, דלכאורה למה לא ביקשו חכמים עליו שיתרפא. ואמר שלא יהיה בכך שום תועלת, שאם היה רבי יוחנן מבריא, היה חוזר ונחלה עוד הפעם משום העדרו של ריש לקיש ע"כ.

ועל דרך זה היה במשה רבינו במיתת נדב ואביהוא, אשר דבר ה' עליהם בקרובי אקדש (י-ג), וברש"י אמר לו משה לאהרן, אהרן אחי, יודע הייתי שיתקדש הבית במיודעיו של מקום, והייתי סבור או בי או בך, עכשיו רואה אני שהם גדולים ממני וממך (ויקרא יב-ב) ע"כ. מגודל הצער לא היה יכול לצמצם עצמו, וכעין שמצינו ברבי יוחנן, ולא היה ביכלתו לעצור ברוחו וקצף עליהם. [ושמעתי לרמוז, מידוע ל'א אכלתם א'ת ה'חטאת ב'מקום ה'קודש, ראשי תיבות מל"א אהב"ה, שגם בעת שכעס עליהם והוכיחם, היה אז מלא אהבה עליהם. ולפי מה שנתבאר הכוונה, שמגודל אהבתו לנדב ואביהוא, בא לידי מצב כזה שקצף עליהם].

ומעתה לא תקשה למה לא נתנו השעיר למשה רבינו לאכול, כי בהיות שאכילת קדשים צריכה להיות מתוך שמחה ולא מתוך אנינות, גם משה רבינו לא היה אז ראוי לאכול, כי קיים במילואו מאמרם חכם שמת הכל בקרוביו, להצטער עליהם כמו פטירת קרוביו, וניטל ממנו שמחתו, והיה שרוי בעצבון ואבל, וכמו שאהרן ובניו לא היו יכולים לאכול משום אנינות, דגמרינן ממעשר הקל, דאמרה תורה לא אכלתי באוני ממני וגו' עשיתי ככל אשר צויתני [שמחתי ושימחתי בו] (דברים כו-יד). קודש החמור לא כל שכן (ובחים שם). כמו כן גם למשה רבינו היה חסר השמחה, ולא היה ראוי לאכול בשמחה. [ועיין בגמרא (יומא יד.) נהי דאנינות לא חייל עליה אטרודי מי לא מיטריד. וברש"י ובקדשים בעינן שמחה וגדולה, דכתיב (במדבר יח-ח) לך נתתים למשחה, כדרך שהמלכים אוכלים ע"כ].

ולכן כאשר קצף משה על שריפת השעיר, למה לא אכלוהו, יש בזה שתי קושיות, חדא, למה לא אכלוהו אהרן ובניו. שנית, שגם אם הם אוננין, למה לא נתנוה לאכול למשה שהיה כהן גדול ולא היה אונן. על כן כלל אהרן תשובה גם על זה, ואמר, ותקראנה אותי 'כאלה' ואכלתי חטאת היום הייטב בעיני ה', גם אם לא היו המתים בני, אלא שני גדולי הדור כמו נדב ואביהוא, שהקב"ה קראם קרובי, אין יכולים לאכול הקרבן בשמחה, כי חכם שמת הכל בקרוביו, וגם משה נחשב כאונן, שמתאבל על מיתתו, ואין גם אחד שיהא ראוי לאכול ממנו, ולכן נשרף השעיר.

קדשים, עם היותו בעל גוף, נפשו תשכון תמיד בתוך המשרתים העליונים, על כן לא תחוש התורה עליו להתיר לו טומאה לעולם ואפילו בקרובים, כמו בכהנים הדיוטים דחס רחמנא עליהם שישפכו נפשם בבית המת, כי יחס לבבם על קרוביהם, מה שאין כן בכהן גדול כי מרוב דביקות נפשו למעלה יתפשט לגמרי מטבע בני איש וישכיח מלבו כל עסק העולם הזה הנפסד, ועל חברת הקרוב לא תבהל נפשו, כי כבר הוא נפרד ממנה בעודנו בחיים עכ"ל.

וי"ש להסביר עוד, כי בשעה שהאדם דבוק באיזה תענוג ושמחה, לא ירגיש אז בשום כאב, כי השמחה גוברת על צער הכאב. ועל דרך מי שהוא רעב, לא ירגיש ברעבונו כאשר עוסק במשא ומתן ומרויח הון עצום. ואהרן הכהן ביום חנוכת המשכן, שזכה לעשות העבודה בפעם הראשון לשרת את ה', שירדה שכינה או למטה, היתה שמחתו כל כך עצומה, עד שנתבטל ממנו כל צער וכאב ממילי דעלמא. והרי מצינו בעבודת התפלה, שהיא רק במקום עבודת הקרבנות, שחסידיים ואנשי מעשה היו מגיעין אז להתפשטות הגשמות והתגברות כח השכלי עד שהיו מגיעים קרוב למעלת הנבואה (ש"ע א"ח סימן צח-א), ומגודל דביקותם בעבודת התפלה לא הרגישו כלל מה שנעשה סביבותיהם. ולמדריגה זו הגיע אהרן הכהן, וידום אהרן, כמו דומם לא מרגיש כלום, ולא ניכר עליו שום שינוי, כן היה אהרן, לא נשתנה שמחתו בעבודת קונו, במיתת נדב ואביהוא.

וברש"י וידום אהרן, קבל שכר על שתיקתו, שנתייחד עמו הדיבור, שנאמר לו לבדו פרשת שתויי יין. ופירש בחתם סופר (י"ז) כי משה רבינו אף על פי שלא היו בניו הצטער על מיתת תלמידי חכמים עד שלא היה ראוי ליחוד הדיבור, שאין השכינה שורה מתוך עצבות אלא מתוך שמחה (שבת ל:), ואהרן שהיה האב שמח ביסורין עד שהיה ראוי שתאמר פרשת שתויי יין בו ביום על ידו ע"ש. וכתב עוד (שם כב:) שכאשר שמע משה טענתו של אהרן, אם שמעת בקדשי שעה לא שמעת בקדשי דורות, נמצא היה שכלו של אהרן יותר צלול וברור משל משה רבינו, שהרי משה טעה בסברא זו, ומזה התברר לו שוידום אהרן אינו מצד מרירות, אלא מקבל דין שמים בשמחה, על כן וייטב בעיניו ע"כ.

ומעתה לפי זה תקשה, אם אהרן שרוי בשמחה גם אחר מיתת נדב ואביהוא, ואין אנינות בלבו, וכמו שהעיד עליו ה' במה שנתייחד הדיבור אליו אחר זה בפרשת שתויי יין, אם כן היה אהרן ראוי לאכול השעיר בשמחה, ולמה שרפו. ויתכן שזה היה התביעה ממש רבינו עליו, שהגם שבאנינות אין לאכול קדשים, זהו רק משום שאינו שרוי בשמחה, אבל אתה שה' העיד עליך שאתה שרוי בשמחה, היה לך לאכול.

אמנם בייטב לב (פ' נח) הביא בשם הרה"ק החוזה מלובלין זי"ע שאמר בשפלותו, שאפילו אם הקב"ה בעצמו

*

והנה יפלא, הלא החילופי דברים של הלבנה עם הקב"ה היה כבר תיכף בששת ימי בראשית, וראה ה' דלא מייתבא דעתיה, ואמר הביאו עלי כפרה. וכביכול ה' ממתין על כפרה זו יותר מאלף שנה, עד שנבנה המשכן, וכעת הקריבו השעיר של ראש חודש הראשון לכפרה, ובסופו אירע בו פסול שאינו נאכל, מחמת טומאה או אנינות, והדבר הזה אומר דרשוני. אך הענין הוא, כי צדיק ה' בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו, והקב"ה לא צריך כפרה על מעשיו. וגם כאשר הלבנה לא משיגה עומק מעשי א-ל דעות, הצור תמים פעלו, כי כל דרכיו משפט, א-ל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא. אך ה' רצה להורות לנו לבאי עולם, שילמדו מזה לקח, שגם כאשר אדם עושה דבר בצדק ובמשפט, אם זה מצער ומכאיב אחרים, צריך האדם כפרה, גם כאשר צערו הוא שלא בצדק. ולכן כד חזייה דלא מייתבא דעתה של לבנה, אמר ה' הביאו עלי כפרה שמיעטתי את הירח, שנחסרה השביעת רצון מהלבנה ומצטערת.

אמנם שלא יעלה על הדעת, כי באמת נעשה מה' דבר שלא בצדק במיעוט הלבנה, עד שצריכין לזה כפרה, על כן נסתבב שהקרבן הראשון שהקריבו על זה לא היה נאכל, וכמה דכהנים לא אכלי בשר, בעלים לא מתכפרי (פסחים נט:), ולהורות כי א-ל אמונה ואין עול, ובעצם לא נצרך לכפרה, אלא צוה ה' להביא קרבן עבורו, ללמד לבני אדם להתחשב בצערן וכאב של אחרים, גם כאשר הצדק אתו, ועל כן הביאו כפרה עלי לכפר.

*

והנה כאשר נסתלקו נדב ואביהוא, משבח הכתוב את אהרן, וידום אהרן (י-ג). וביאר הגה"צ בעל חפץ חיים זצ"ל, מהו הלשון וידום אהרן, ולא נאמר ששתק או החריש. כי לפעמים יתכן שבעת צרה יהא לו לאדם כח המעצור שלא להתרעם ח"ו על קונו, אבל בתוך תוכו הוא נשבר לשברי שברים, ומכירין על פניו את צערו וכאבו. לא כן אהרן הכהן בגודל צדקתו לא היה ניכר עליו שום צער ממיתת נדב ואביהוא. והנה כל הארבעה יסודות, כאשר מקבל איזה מכה ניכר זאת עליו, האדם צועק, הבעל חי שאין בו חוש הדיבור, ניכר צערו בגופו. וגם הצומח, משתנה הפרי כאשר הוכה, שנשארו עליו ריחם. לא כן הדומם אינו ניכר עליו שום רגש, ולא משתנה מהותו כלום. וזאת היתה מדריגת אהרן, וידום אהרן, שהיה כמו דומם ע"כ.

ולא רק שלא היה ניכר עליו שום צער וכאב כמו דומם, אלא גם בפנימיותו לא נגע זאת ללבו, וכמו שכתוב בחינוך (מצוה ע"ה) בטעם שהכהן גדול אינו מטמא לאביו ולאמו (ויקרא כא-יא), כי הכהן הגדול הנבדל להיות קודש

ויש לחשוב שיתכן ליפול ממדריגתו בכל שעה, ואיך אוכל לאכול ממנו. וישמע משה וייתב בעיניו, הוטב לו דיבורו של אהרן איך אהרן משתמש בעיניו, ללמוד מזה איך להתנהג בעבודת קונו.

ומעתה יובן שפיר דברי אהרן, כי יש כאן שלשה קושיות על מה ששרף אהרן את השעיר. חדא, הלא צוה אותם משה לאכול המנחה. ועל זה בא התשובה, ותקראנה אותי כאלה, שאנו אוננים, ואם שמעת בקדשי שעה אין לך להקל בקדשי דורות. שנית, למה לא נתן השעיר למשה רבינו לאכול, שהיה כהן גדול, ולא אונן. ועל זה אמר, ותקראנה אותי 'כאלה', גם אם לא היו בניי, אלא נסתלקו גדולים וקדושים כאלה, יש לכל אחד להתאבל עליהם, וגם משה לא יוכל לאכול במצב כזו הקדשים בשמחה. שלישית, הלא אהרן היה שרוי בשמחה, שהרי דיבר אליו ה' אז פרשת שתויי יין, ולמה לא אכלו. על זה אמר, ואכלתי חטאת היום, אם הייתי אוכל מהחטאת לפי מדרגתי אז, אבל הייטב בעיני ה', הלא ה' נתן לי שתי עינים, להסתכל גם על שפלות עצמו, ואל תאמן בעצמך עד יום מותך.

*

בשבוע הבעל"ט יתהווה ליקוי החמה בגבולנו, ובגמרא (סוכה כט.) יש בזה שלש דיעות, אם זהו סימן רע לכל העולם כולו, או רק לשונאיהם של ישראל (בלשון סגי נהור), או רק לעובדי כוכבים. וביאר בערוך לנר, שהגם שזהו תופעה טבעית וצפויה מראש, מכל מקום משך הזמן ההוא, מדת הדין מתוחה, שמביא סימן רע וסכנה לעולם, וזהו שאמרו 'בזמן' שהחמה לוקה ע"כ. והיינו דיודע כי הארת היום היא מדת החסד, ולילה זמן של מדת הדין (וזה"ק ח"ב כא.), ולכן כאשר החמה נלקה, ונחשך אורה, מדת הדין מתוחה.

ובשעה שמדת הדין מתוחה יש להתעצם יותר בתורה ומצות שהם מגינים על האדם. וכמאמרם (סוטה כא.) דתורה ומצות בעידנא דעסיק ביה מגנא מפורעניות. והעוסק בהם בשעות הללו ניצול מהמדת הדין המתוחה אז. וגם מי שעוסק אז במשא ומתן, יכוין אז ביותר במצות בכל דרכיך דעהו (משלי ג-ג), דנחשב אז כעובד את בוראו (שר"ע אר"ח סימן רלא). ויצילנו ה' משעות הרעות המתרגשות לבוא לעולם, ויהא לסימן רע לעובדי כוכבים, ונזכה לראות בישועתן של ישראל במהרה דידן.

יאמר עליו שהוא צדיק, שבודאי יהיה מוכרח להאמין על אותו רגע, אבל ברגע שאחר זה יחשוב שכבר ירד ממדריגתו, וכמאמרם (אבות ב-ד) אל תאמן בעצמך עד יום מותך ע"כ. וברע"ב (שם) שהרי יוחנן כהן גדול שימש בכהונה גדולה שמונים שנה, ולבסוף נעשה צדוקי (ברכות כט.). ע"כ. ויש בזה רבותא, דהא אמרו חז"ל (יומא לה:) כיון שיצאו רוב שנותיו של אדם ולא חטא, שוב אינו חוטא, שנאמר (שמואל א ב-ט) רגלי חסידיו ישמור ע"כ. ועם כל זה אל תאמן בעצמך עד יום מותך, ואין למדין מן הכללות ואפילו במקום שנאמר בו חוץ (עירובין כו.), שהרי יוחנן כהן גדול היה אז יותר ממאה שנה, ונכשל ונעשה צדוקי.

וכמו כן אהרן הכהן, הן אמת שהקב"ה העיד עליו שהוא שרוי בשמחה, מכל מקום לא האמין בעצמו שכן יהיה גם ברגע שאחריו, ויתכן שכאשר יאכל בשר הקודש יתנוצץ במחשבתו נקודת צער על מיתת נדב ואביהוא, על כן שרף השעיר ולא אכלו, מחמת גודל ענותנותו שלא האמין בעצמו.

והנה האדם נברא בב' עינים, וביאר הרד"ק בעל נועם אלימלך ז"ע, שזה בא לרמוז להאדם, שבעין אחת יסתכל על גדולת הבורא יתברך שמו, ובעין השנייה יתבונן על שפלות עצמו ע"כ (הובא בישיבה משה פ' קרח ד"ה במדרש). ובעבודת ישראל (פ' שופטים) כתב רמז במאמר חז"ל (חגיגה ב.) סומא באחת מעיניו פטור מן הראיה, כי מי שחסר לו ראייה אחת לא ישיג גם ראייה שניה, כי לפי מה שמשיג יותר גדולת הבורא, רואה האדם יותר שפלות עצמו ע"כ. וכ"ק אבא מארי זצ"ל היה אומר, כי יש לקיים ויגבה לבו בדרכי ה' (דברי הימים ב יז-ה), ובעין אחת יראה גדולת עצמו ונשמתו, חלק אלוה-ממעל ממש, ובעין השנייה יראה שפלות עצמו (ויאמר יהושע פ' ויחי עה"פ בן פורת יוסף עלי עין).

ואהרן הכהן השתמש בשתי העינים, שראה לפניו תמיד גדולת הבורא, וכנגד זה הכיר שפלות עצמו, כי האדם קרוץ מחומר ויצרו מתגבר עליו, ובקל יוכל ליפול ממדריגתו, ועל כן לא רצה לאכול באנינות מבשר הקודש, אם כי אין עציבות בלבו, אבל יתכן שבאמצע אכילתו יתעורר אצלו אנינות. ועל כן אמר למשה, ותקראנה אותי כאלה, 'ואכלתי חטאת היום', באמת לפי שעה הייתי ראוי לאכול החטאת לפי מדרגתי אז, אבל הייטב בעיני ה', הלא ה' נתן לי ב' עינים, להסתכל תמיד גם על שפלות עצמו,

הגליון הזה נתנדב על ידי

מה"ר ר' שלמה צבי זינגער הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בנישואי בנו למול טוב	הרב ר' שמואל פערלמאן שליט"א לרגל השמחה השרויה במעונו בארוסי בתו למול טוב	מה"ר ר' שמואל מאיר פשערהאפפער הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בארוסי בתו למול טוב	מה"ר ר' משה יעקב פשערהאפפער הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בנישואי בתו למול טוב	מה"ר ר' יואל אלהן נאלדבערגער הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בארוסי בתו למול טוב
מה"ר ר' יואל יצחק וועבערמאן הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בארוסי בתו למול טוב	מה"ר ר' משה פאלאטשעק הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בתו למול טוב	מה"ר ר' יוחנן אליעזר ברי"ך הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בנו למול טוב	מה"ר ר' חיים שמחה בונם הירש הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בתגלחת בנו למול טוב	מה"ר ר' משה אקערמאן הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בתגלחת בנו למול טוב